2024/1356

22.5.2024

UREDBA (EU) 2024/1356 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 14. maja 2024

o uvedbi preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/817

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 77(2), točki (b) in (d), Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ([2]),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([3]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Schengensko območje je bilo vzpostavljeno, da bi uvedli območje brez notranjih meja, na katerem je zagotovljeno prosto gibanje oseb, kakor je določeno v členu 3(2) Pogodbe o Evropski uniji (PEU). Dobro delovanje tega območja je odvisno od medsebojnega zaupanja med državami članicami in učinkovitega upravljanja zunanjih meja.

(2) Pravila za izvajanje nadzora oseb pri prehajanju zunanjih meja držav članic Unije so določena v Uredbi (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]). Kljub uporabljenim ukrepom varovanja meje pa bi lahko bile države članice izpostavljene nezakonitim prehodom meje s strani državljanov tretjih držav, ki se izogibajo mejni kontroli. Za nadaljnji razvoj politike Unije z namenom izvajanja kontrole oseb in učinkovitega spremljanja prehajanja zunanjih meja iz člena 77(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) bi bilo treba z dodatnimi ukrepi obravnavati okoliščine, kadar so državljani tretjih držav prijeti zaradi nezakonitega prehoda zunanjih meja, kadar se državljani tretjih držav izkrcajo po operacijah iskanja in reševanja in kadar državljani tretjih držav podajo prošnjo za mednarodno zaščito na mejnem prehodu, vendar ne izpolnjujejo pogojev za vstop. Ta uredba dopolnjuje Uredbo (EU) 2016/399 glede navedenih okoliščin. Bistveno je zagotoviti, da se v teh okoliščinah opravi preverjanje državljanov tretjih držav, da bi se olajšal postopek ustrezne identifikacije in se omogočila njihova učinkovita napotitev na ustrezne postopke, ki so glede na okoliščine lahko postopek za mednarodno zaščito ali postopki v skladu z Direktivo 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([5]). Preverjanje takih državljanov tretjih držav bi moralo nemoteno dopolnjevati kontrolo, ki se izvaja na zunanji meji, ali jo nadomestiti, kadar takšne kontrole pri prehodu zunanje meje ni bilo.

(3) Nadzor meje ni samo v interesu držav članic, na katerih zunanjih mejah se opravlja, temveč tudi v interesu vseh držav članic, ki so odpravile nadzor meje na svojih notranjih mejah. Nadzor meje bi moral pomagati pri zmanjšanju nezakonitega priseljevanja ter boju proti tihotapljenju in trgovini z ljudmi ter preprečiti vsako grožnjo notranji varnosti, javnemu redu, javnemu zdravju in mednarodnim odnosom držav članic. Države članice pri izvajanju nadzora meje ravnajo v skladu z ustreznim pravom Unije in mednarodnim pravom, vključno z Ženevsko konvencijo

([1]) UL C 155, 30.4.2021, str. 58.
([2]) UL C 175, 7.5.2021, str. 32.
([3]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 10. aprila 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 14. maja 2024.
([4]) Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 77, 23.3.2016, str. 1).
([5]) Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, 24.12.2008, str. 98).

o statusu beguncev z dne 28. julija 1951, kakor je bila spremenjena z Newyorškim protokolom z dne 31. januarja 1967, z obveznostmi v zvezi z mednarodno zaščito, zlasti načelom nevračanja, in s temeljnimi pravicami. Zato so ukrepi, sprejeti na zunanjih mejah, pomembni elementi celovitega pristopa k migracijam, ki omogočajo državam članicam reševanje izziva mešanih prihodov migrantov brez urejenega statusa in oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito.

(4) V skladu z Uredbo (EU) 2016/399 je nadzor meje sestavljen iz mejne kontrole, ki se izvaja na mejnih prehodih, in varovanja meje, ki se izvaja med mejnimi prehodi, da se državljanom tretjih držav prepreči prehajanje meja, ki ni dovoljeno na podlagi navedene uredbe, ali izogibanje mejni kontroli. Na podlagi določb o varovanju meje iz Uredbe (EU) 2016/399 se oseba, ki je nezakonito prestopila mejo in nima pravice do bivanja na ozemlju zadevne države članice, pridrži in se zanjo uporabi postopek v skladu z Direktivo 2008/115/ES. Na podlagi z Uredbe (EU) 2016/399 se nadzor meje izvaja brez poseganja v pravice beguncev in oseb, ki zaprosijo za mednarodno zaščito, zlasti glede nevračanja.

(5) Mejni policisti se pogosto srečujejo z državljani tretjih držav, ki zaprosijo za mednarodno zaščito in nimajo potnih listin, in sicer tako po prijetju med varovanjem meje kot med kontrolo na mejnih prehodih. Poleg tega se mejni policisti na nekaterih mejnih odsekih soočajo z velikim številom prišlekov hkrati. V takšnih okoliščinah je posebej težko in pomembno zagotoviti vpogled v vse relevantne podatkovne zbirke in čim prej določiti pravilen postopek.

(6) Preverjanje državljanov tretjih držav bi moralo zlasti prispevati k zagotavljanju, da se ti državljani čim prej napotijo na ustrezne postopke ter da se ti postopki nadaljujejo brez prekinitve ali odlašanja. Hkrati bi moralo preverjanje pomagati preprečevati prakso nekaterih prosilcev za mednarodno zaščito, ki potem ko so na podlagi prošnje za mednarodno zaščito vstopili na ozemlje države članice, pobegnejo z namenom, da bi takšno prošnjo vložili v drugi državi članici, ali brez namena vložitve prošnje.

(7) Po preverjanju državljanov tretjih držav, ki zaprosijo za mednarodno zaščito, bi bilo treba preučiti potrebo po mednarodni zaščiti. Preverjanje bi moralo omogočiti zbiranje in izmenjavo vseh relevantnih informacij z organi, pristojnimi za preučitev, da bi opredelili ustrezen postopek za preučitev prošnje, ne da bi ga vnaprej določili, s čimer bi dosegli hitrejšo preučitev. Prav tako bi moralo preverjanje prispevati k identifikaciji ranljivih oseb, zato da se pri določanju in izvajanju veljavnega postopka v celoti upoštevajo vse posebne potrebe.

(8) Obveznosti držav članic, ki izhajajo iz te uredbe, ne bi smele posegati v Uredbo (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]).

(9) Ta uredba bi se morala uporabljati za državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, ne glede na to, ali so podale prošnjo za mednarodno zaščito, ki so prijete zaradi nezakonitega prehoda zunanje meje države članice po kopnem, morju ali zraku, razen za državljane tretjih držav, za katere zadevna država članica ni dolžna pridobiti biometričnih podatkov na podlagi Uredbe (EU) 2024/1358 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]) iz razlogov, ki niso povezani z njihovo starostjo, ter za državljane tretjih držav, ki so se izkrcali po operacijah iskanja in reševanja in ne izpolnjujejo pogojev za vstop iz Uredbe (EU) 2016/399. Za te državljane tretjih držav, ki so se izkrcali po operacijah iskanja in reševanja, uporaba te uredbe ne bi smela posegati v obveznosti držav članic v skladu z mednarodnim pravom glede operacij iskanja in reševanja. Ta uredba bi se morala uporabljati tudi za tiste osebe, ki na mejnih prehodih ali na tranzitnih območjih zaprosijo za mednarodno zaščito, vendar ne izpolnjujejo pogojev za vstop, ali za državljane tretjih držav, ki podajo prošnjo za mednarodno zaščito, potem ko jim je bil dovoljen vstop na podlagi z Uredbe (EU) 2016/399 iz humanitarnih razlogov, na podlagi nacionalnega interesa ali zaradi mednarodnih obveznosti.

([6]) Uredba (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o upravljanju azila in migracij, spremembi uredb (EU) 2021/1147 in (EU) 2021/1060 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 604/2013 (UL L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

([7]) Uredba (EU) 2024/1358 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo biometričnih podatkov za učinkovito uporabo uredb (EU) 2024/1351 in (EU) 2024/1350 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive Sveta 2001/55/ES in za ugotavljanje istovetnosti nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, o zahtevah organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj držav članic in Europola za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, o spremembi uredb (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj).

(10) Preverjanje bi bilo treba opraviti na kakršnikoli primerni in ustrezni lokaciji, ki jo določi vsaka država članica in se v splošnem nahaja na zunanji meji ali v njeni bližini ali na drugih lokacijah na njenem ozemlju, pri čemer bi bilo treba upoštevati geografsko lego in obstoječo infrastrukturo, in zagotoviti, da se lahko preverjanje izvede brez odlašanja. Preverjanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo na ozemlju držav članic in so prestopili zunanjo mejo, da bi na nezakonit način vstopili na ozemlje držav članic, ter ki se jih v državi članici še ni preverjalo, bi bilo treba opraviti na kateri koli primerni in ustrezni lokaciji, ki jo vsaka država članica določi na svojem ozemlju.

(11) Državljani tretjih držav, ki se jih preverja, bi morali biti med preverjanjem na voljo organom preverjanja. Države članice bi morale v nacionalno pravo uvesti določbe za zagotavljanje prisotnosti teh državljanov tretjih držav med preverjanjem, da se prepreči pobeg. Kadar se izkaže za potrebno ter na podlagi posamične presoje vsakega primera, lahko države članice osebo, ki se jih preverja, pridržijo, če ni mogoče učinkovito uporabiti drugega, manj prisilnega ukrepa. Pridržanje bi se moralo uporabljati le kot skrajni ukrep v skladu z načeloma nujnosti in sorazmernosti, v zvezi z njim pa bi moralo biti na razpolago učinkovito pravno sredstvo v skladu z nacionalnim pravom, pravom Unije in mednarodnim pravom. Za državljane tretjih držav, ki niso podali prošnje za mednarodno zaščito, bi se morale med preverjanjem uporabljati ustrezne določbe Direktive (EU) 2024/1346 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]) za prosilce za mednarodno zaščito in ustrezna pravila o pridržanju iz Direktive 2008/115/ES.

(12) Kadar se med preverjanjem izkaže, da državljan tretje države, za katerega se opravi preverjanje, izpolnjuje pogoje za vstop za državljane tretjih držav iz Uredbe (EU) 2016/399, bi se moralo preverjanje končati, zadevnemu državljanu tretje države pa bi se moral dovoliti vstop na ozemlje brez poseganja v uporabo kazni za nedovoljen prehod zunanjih meja na krajih, ki niso mejni prehodi, ali v času, ki ni določen delovni čas iz navedene uredbe.

(13) Glede na namen odstopanj od pogojev za vstop za državljane tretjih držav, uveden z Uredbo (EU) 2016/399, se oseb, ki jim je država članica v skladu s takimi odstopanji na podlagi navedene uredbe dovolila vstop z individualno odločbo, ne bi smelo preverjati, čeprav ne izpolnjujejo vseh pogojev za vstop, razen če podajo prošnjo za mednarodno zaščito.

(14) Za vse državljane tretjih držav, ki se jih preverja, bi bilo treba opraviti kontrole, da se jih identificira ali preveri njihova identiteta ter preveri, ali morda ogrožajo notranjo varnost ali javno zdravje. Kadar osebe podajo prošnjo za mednarodno zaščito na mejnem prehodu, bi bilo treba upoštevati ugotavljanje identitete in varnostno preverjanje, ki sta bila izvedena v okviru mejne kontrole, da bi se izognili podvajanju kontrol.

(15) Po zaključku preverjanja bi bilo treba zadevne državljane tretjih držav napotiti na organe, pristojne za evidentiranje prošnje za mednarodno zaščito, ali pa zanje po potrebi uporabiti postopke v skladu z Direktivo 2008/115/ES, kot je ustrezno. Ustrezne informacije, pridobljene med preverjanjem, bi bilo treba predložiti pristojnim organom v podporo nadaljnji presoji vsakega posameznega primera ob polnem spoštovanju temeljnih pravic. Po potrebi bi morali zadevni pristojni organi nadaljevati preglede, določene v tej uredbi, v okviru postopka, ki sledi. Postopki, vzpostavljeni z Direktivo 2008/115/ES, bi se morali začeti uporabljati šele po zaključku preverjanja. Določbe o registraciji prošenj za mednarodno zaščito iz Uredbe (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]) bi se morale uporabljati šele po zaključku preverjanja. To ne bi smelo posegati v dejstvo, da bi bilo treba osebe, ki zaprosijo za mednarodno zaščito ob prijetju, med nadzorom meje na mejnem prehodu ali med preverjanjem, obravnavati kot prosilce za mednarodno zaščito, pri čemer bi bilo zanje treba uporabljati Uredbo (EU) 2024/1348 in Direktivo (EU) 2024/1346.

([8]) Direktiva (EU) 2024/1346 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (UL L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

([9]) Uredba (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU (UL L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

(16) Osebam, ki zaprosijo za mednarodno zaščito in za katere države članice ne morejo uporabiti azilnega postopka na meji v skladu z določbo o izjemah od azilnega postopka na meji iz Uredbe (EU) 2024/1348 ali tega postopka ne morejo več uporabiti, bi bilo treba praviloma dovoliti vstop na ozemlje.

(17) Preverjanju bi lahko sledila tudi premestitev v okviru mehanizma solidarnosti, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2024/1351, ali drugega obstoječega solidarnostnega mehanizma.

(18) V skladu z domnevo o izpolnjevanju pogojev glede trajanja bivanja iz Uredbe (EU) 2016/399 sta izpolnjevanje pogojev za vstop in odobritev vstopa izražena z vstopnim žigom v potni listini. Če takega vstopnega žiga ali potne listine ni, se torej lahko šteje, da imetnik ne izpolnjuje pogojev za vstop. Z začetkom delovanja sistema vstopa/izstopa, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2017/2226 Evropskega parlamenta in Sveta ([10]) (SVI), s katerim bodo žigi nadomeščeni z vnosom v SVI, bo ta domneva postala zanesljivejša. Države članice bi zato morale izvajati preverjanje državljanov tretjih držav, ki so že na ozemlju in ne morejo dokazati, da izpolnjujejo pogoje za vstop na ozemlje držav članic. Preverjanje takšnih državljanov tretjih držav je potrebno, da se nadomesti mejna kontrola ob vstopu, ki so se ji verjetno izognili ob prihodu na schengensko območje in jim zato ni bilo mogoče zavrniti vstopa ali pa jih po preverjanju napotiti na ustrezni postopek. Z vpogledom v podatkovne zbirke, na katere se sklicuje ta uredba, bi lahko izvajanje preverjanja pripomoglo tudi k potrditvi, da zadevne osebe ne ogrožajo notranje varnosti. Ob zaključku preverjanja na ozemlju države članice bi bilo treba za zadevne državljane tretjih držav začeti bodisi postopek vračanja bodisi ustrezni azilni postopek, kadar zaprosijo za mednarodno zaščito. Državljani tretjih držav ne bi smeli biti podvrženi ponavljajočemu se preverjanju.

(19) Države članice bi se morale vzdržati izvajanja preverjanja na ozemlju, če je državljan tretje države, ki nezakonito prebiva na njihovem ozemlju, takoj po prijetju vrnjen v drugo državo članico v skladu z dvostranskimi sporazumi ali dogovori ali na podlagi okvirov dvostranskega sodelovanja. V tem primeru bi morala država članica, ki ji je bil zadevni državljan tretje države vrnjen, preverjanje izvesti brez odlašanja.

(20) Ta uredba ne posega v določbe nacionalnega prava o identifikaciji državljanov tretjih držav, za katere se sumi, da nezakonito prebivajo v državi članici, kadar je taka identifikacija z namenom, da bi v kratkem, a razumnem času raziskali informacije, ki omogočajo opredelitev nezakonitosti oziroma zakonitosti prebivanja.

(21) Brez poseganja v pravila o nadzoru meje, ki se uporabljajo na notranjih mejah držav članic, kadar odločitev o odpravi takega nadzora še ni bila sprejeta, bi bilo treba pri preverjanju državljanov tretjih držav, ki so bili prijeti zaradi nezakonitega prehoda takih notranjih meja, kadar nadzor še ni bil odpravljen, upoštevati pravila, določena s to uredbo, za preverjanje na ozemlju in ne pravila, določena za preverjanje na zunanji meji.

(22) Preverjanje na zunanji meji bi bilo treba zaključiti čim prej in ne bi smelo trajati več kot sedem dni. Preverjanje na ozemlju bi bilo treba zaključiti čim prej in ne bi smelo trajati več kot tri dni. Državam članicam se ne bi smelo preprečiti, da preverjanje na zunanji meji in preverjanje na ozemlju opravijo v krajšem roku, če se pregledi iz te uredbe izvajajo.

(23) Preverjanje je del evropskega integriranega upravljanja meja. Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko, vzpostavljen kot del Sklada za integrirano upravljanje meja z Uredbo (EU) 2021/1148 Evropskega parlamenta in Sveta ([11]), se lahko uporabi zlasti za zagotavljanje podpore ukrepom držav članic, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, v skladu s pravili, ki urejajo uporabo tega instrumenta, in brez poseganja v druge prednostne naloge, ki jih ta instrument podpira.

([10]) Uredba (EU) 2017/2226 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2017 o vzpostavitvi sistema vstopa/izstopa (SVI) za evidentiranje podatkov o vstopu in izstopu ter podatkov o zavrnitvi vstopa državljanov tretjih držav pri prehajanju zunanjih meja držav članic in določitvi pogojev za dostop do SVI zaradi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in uredb (ES) št. 767/2008 ter (EU) št. 1077/2011 (UL L 327, 9.12.2017, str. 20).

([11]) Uredba (EU) 2021/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko v okviru Sklada za integrirano upravljanje meja (UL L 251, 15.7.2021, str. 48).

(24) Za dosego ciljev preverjanja bi bilo treba zagotoviti trdnejši okvir za tesno sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi iz določbe o izvajanju nadzora Uredbe (EU) 2016/399, organi, odgovornimi za azilne postopke in sprejem prosilcev, organi, odgovornimi za varovanje javnega zdravja, ter organi, odgovornimi za izvajanje postopkov vračanja v skladu z Direktivo 2008/115/ES. Državam članicam bi bilo treba omogočiti izkoriščanje podpore ustreznih agencij v okviru njihovih pooblastil, zlasti Evropske agencije za mejno in obalno stražo, vzpostavljene z Uredbo (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta ([12]) (v nadaljnjem besedilu: Evropska agencija za mejno in obalno stražo), ter Agencije Evropske unije za azil, ustanovljene z Uredbo (EU) 2021/2303 Evropskega parlamenta in Sveta ([13]) (v nadaljnjem besedilu: Agencija Evropske unije za azil). Kadar se pri preverjanju razkrijejo dejstva, pomembna za trgovino z ljudmi v skladu z Direktivo 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([14]), bi morale države članice vključiti nacionalne organe za zaščito otrok in nacionalne organe, pristojne za odkrivanje in prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi.

(25) Med preverjanjem bi bilo treba v skladu s členom 24(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) vedno upoštevati predvsem koristi otroka. Organi za zaščito otrok bi morali biti po potrebi tesno vključeni v preverjanje, da bi zagotovili, da se med preverjanjem ustrezno upoštevajo koristi otroka. Imenovati bi bilo treba zastopnika, ki med preverjanjem zastopa mladoletnika brez spremstva in mu pomaga, oziroma, kadar zastopnik ni imenovan, bi bilo treba določiti osebo, usposobljeno za varovanje koristi in splošne dobrobiti mladoletnika. Po potrebi bi moral biti ta zastopnik isti kot zastopnik, določen v skladu s pravili o mladoletnikih brez spremstva iz Direktive (EU) 2024/1346. Usposobljena oseba bi morala biti oseba, določena za začasnega zastopnika na podlagi navedene direktive, kadar je bila ta oseba določena.

(26) Države članice bi morale pri uporabi te uredbe zagotoviti spoštovanje človekovega dostojanstva in ne bi smele diskriminirati oseb na podlagi spola, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodnostni manjšini, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.

(27) Za zagotavljanje skladnosti s pravom Unije in mednarodnim pravom, vključno z Listino, bi morala vsaka država članica med preverjanjem zagotoviti spremljevalni mehanizem in vzpostaviti ustrezne zaščitne ukrepe za njegovo neodvisnost, kot je spoštovanje Pariških načel, sprejetih z Resolucijo 48/134 Generalne skupščine Združenih narodov z dne 20. decembra 1993, Beneških načel, ki jih je sprejela Beneška komisija na svojem 118. plenarnem zasedanju 15. in 16. marca 2019, Resolucije Generalne skupščine Združenih narodov z dne 28. decembra 2020 o vlogi varuha človekovih pravic in posredniških institucij pri spodbujanju in zaščiti človekovih pravic, dobrega upravljanja in pravne države ter Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali ponižujočim kaznim ali ravnanju, sprejetega 18. decembra 2002 na sedeminpetdesetem zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov z resolucijo A/RES/57/199 (MOPPM). V ta namen bi bilo treba državam članicam omogočiti, da lahko uporabijo že obstoječe nacionalne spremljevalne mehanizme temeljnih pravic v skladu z zahtevami iz te uredbe. Spremljevalni mehanizem vsake države članice bi moral zajemati zlasti spoštovanje temeljnih pravic v zvezi s preverjanjem, spoštovanje veljavnih pravil Unije in nacionalnih pravil v zvezi s pridržanjem in skladnost z načelom nevračanja. Agencija Evropske unije za temeljne pravice, ustanovljena z Uredbo Sveta (ES) št. 168/2007 ([15]) (v nadaljnjem besedilu: Agencija za temeljne pravice) bi morala določiti splošne smernice za vzpostavitev in neodvisno delovanje takšnih spremljevalnih mehanizmov. Poleg tega bi države članice morale imeti možnost, da Agencijo za temeljne pravice zaprosijo za podporo pri razvoju svojega nacionalnega spremljevalnega mehanizma. Države članice bi morale imeti tudi možnost, da se z Agencijo za temeljne pravice posvetujejo glede določitve metodologije za njihov nacionalni spremljevalni mehanizem in glede ustreznih ukrepov usposabljanja. Države članice bi prav tako morale imeti možnost, da k sodelovanju pri spremljanju povabijo

([12]) Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1).

([13]) Uredba (EU) 2021/2303 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2021 o Agenciji Evropske unije za azil in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 439/2010 (UL L 468, 30.12.2021, str. 1).

([14]) Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ (UL L 101, 15.4.2011, str. 1).

([15]) Uredba Sveta (ES) št. 168/2007 z dne 15. februarja 2007 o ustanovitvi Agencije Evropske unije za temeljne pravice (UL L 53, 22.2.2007, str. 1).

ustrezne in pristojne nacionalne, mednarodne ter nevladne organizacije in organe. Neodvisni spremljevalni mehanizem ne bi smel posegati v spremljanje temeljnih pravic, ki ga zagotavljajo opazovalci spoštovanja temeljnih pravic Evropske agencije za mejno in obalno stražo iz Uredbe (EU) 2019/1896, spremljevalni mehanizem za namen operativne in tehnične uporabe skupnega evropskega azilnega sistema, kakor je določeno v Uredbi (EU) 2021/2303, ocenjevalni in spremljevalni mehanizem, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2022/922 ([16]), ter spremljanje, ki ga izvajajo obstoječi nacionalni ali mednarodni organi za spremljanje. Države članice bi morale raziskati domnevne kršitve temeljnih pravic med preverjanjem, med drugim tako, da bi poskrbele za hitro in ustrezno obravnavo pritožb.

(28) Države članice bi morale neodvisnemu spremljevalnemu mehanizmu zagotoviti ustrezna finančna sredstva.

(29) Za izpolnjevanje zahtev glede spremljanja spoštovanja temeljnih pravic na podlagi te uredbe ne zadostuje zgolj obstoj pravnih sredstev v posameznih primerih ali nacionalnih sistemov, ki nadzorujejo učinkovitost preverjanja.

(30) Organi za preverjanje, bi morali izpolniti obrazec za preverjanje. Obrazec bi bilo treba na kakršen koli ustrezen način, tudi prek digitalnih orodij, poslati organom, ki evidentirajo prošnje za mednarodno zaščito, ali organom, pristojnim za postopke vračanja, odvisno od tega, na koga se oseba napoti.

(31) Ta uredba ne bi smela posegati v ukrepe, sprejete v skladu z nacionalnim pravom, da se ugotovi identiteta zadevne osebe ali oceni morebitna grožnja notranji varnosti.

(32) Informacije na obrazcu za preverjanje bi bilo treba evidentirati tako, da je mogoče pri nadaljnjih azilnih postopkih ali postopkih vračanja opraviti upravni in sodni nadzor. Oseba, ki se jo preverja, bi morala imeti možnost, da organom preverjanja sporoči, da so informacije na obrazcu nepravilne. Vsako tako navedbo je treba zabeležiti na obrazcu za preverjanje, ne da bi se zaradi tega postopek preverjanja podaljšal.

(33) Informacije na obrazcu za preverjanje bi morale biti zadevni osebi na voljo v papirni ali elektronski obliki, razen informacij, povezanih z vpogledom v ustrezne podatkovne zbirke za varnostno preverjanje. Pri mladoletnikih bi bilo treba informacije na obrazcu za preverjanje posredovati odrasli osebi ali osebam, odgovornim za otroka. V primeru mladoletnikov brez spremstva bi bilo treba informacije na obrazcu za preverjanje posredovati zastopniku otroka ali osebi, usposobljeni za zaščito koristi in splošne dobrobiti mladoletnika.

(34) Obdelava podatkov med postopkom preverjanja bi morala vedno potekati v skladu z veljavnim pravom Unije o varstvu podatkov, zlasti Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ([17]).

(35) Biometrične podatke, pridobljene med preverjanjem, bi morali pristojni organi skupaj s podatki iz določb o zbiranju in prenosu biometričnih podatkov prosilcev za mednarodno zaščito, državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, prijetih zaradi nezakonitega prehoda zunanje meje, državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki nezakonito prebivajo v državi članici, ter državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki so se izkrcali po operaciji iskanja in reševanja, Uredbe (EU) 2024/1358, poslati v sistem Eurodac, vzpostavljen z navedeno uredbo (v nadaljnjem besedilu: sistem Eurodac) v skladu z roki iz navedene uredbe.

(36) Za državljane tretjih držav, ki se jih preverja, bi moralo kvalificirano zdravstveno osebje opraviti predhodni zdravstveni pregled, da se ugotovijo vse potrebe po zdravstveni oskrbi ali izolaciji iz razlogov javnega zdravja. Kvalificirano zdravstveno osebje bi moralo imeti možnost, da se na podlagi zdravstvenih okoliščin, ki zadevajo splošno stanje vsakega posameznega državljana tretje države, odloči, da med preverjanjem ni potreben nadaljnji zdravstveni pregled. Ta predhodni zdravstveni pregled bi moralo opraviti kvalificirano zdravstveno osebje iz ene od

([16]) Uredba Sveta (EU) 2022/922 z dne 9. junija 2022 o vzpostavitvi in delovanju ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1053/2013 (UL L 160, 15.6.2022, str. 1).

([17]) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

naslednjih kategorij klasifikacije ISCO-08 Mednarodne standardne klasifikacije poklicev, za katero je odgovorna Mednarodna organizacija dela: 221 Zdravniki/zdravnice, 2221 Strokovnjaki/strokovnjakinje za zdravstveno nego, 2240 Paramedicinsko osebje.

(37) Predhodni pregled ranljivosti bi bilo treba opraviti z namenom prepoznavanja oseb, ki kažejo znake, da so ranljive, da so žrtve mučenja ali drugega nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali da so brez državljanstva, ali ki imajo morda posebne potrebe glede sprejema ali postopkovne potrebe v smislu Direktive (EU) 2024/1346 oziroma Uredbe (EU) 2024/1348. To ne bi smelo posegati v nadaljnje ocenjevanje v postopkih, ki sledijo zaključku preverjanja. Pregled ranljivosti bi moralo opraviti specializirano osebje organov preverjanja, usposobljeno v ta namen.

(38) Med preverjanjem bi bilo treba vsem zadevnim osebam zagotoviti življenjski standard v skladu z Listino ter dostop do nujne zdravstvene oskrbe in osnovnega zdravljenja. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti ranljivim posameznikom, kot so nosečnice, starejše osebe, enostarševske družine, osebe s takoj prepoznavno telesno ali duševno motnjo, osebe z vidnimi znaki psihološke ali fizične travme ter mladoletniki brez spremstva. Zlasti mladoletnikom bi bilo treba informacije zagotoviti na otroku prijazen in starosti primeren način. Vsi organi, ki sodelujejo pri nalogah, povezanih s preverjanjem, bi morali poročati o vsakršni situaciji ranljivosti, ki so jo opazili oziroma so bili o njej obveščeni, spoštovati človekovo dostojanstvo in zasebnost ter se vzdržati kakršnekoli diskriminacije.

(39) Ker državljani tretjih držav, ki se jih preverja, morda nimajo potrebnih osebnih dokumentov in potnih listin, potrebnih za zakonit prehod zunanje meje, bi bilo treba v okviru preverjanja opraviti postopek identifikacije ali preverjanja.

(40) Skupno odložišče podatkov o identiteti (CIR) je bilo vzpostavljeno z uredbama (EU) 2019/817 ([18]) in (EU) 2019/818 ([19]) Evropskega parlamenta in Sveta za olajšanje in pomoč pri pravilni identifikaciji oseb, evidentiranih v SVI, vizumskem informacijskem sistemu, vzpostavljenem z Odločbo Sveta 2004/512/ES ([20]) (VIS), Evropskem sistemu za potovalne informacije in odobritve, vzpostavljenem z Uredbo (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta ([21]) (ETIAS), sistemu Eurodac in centraliziranemu sistemu za identifikacijo držav članic, ki imajo informacije o obsodbah državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva, vzpostavljenem z Uredbo (EU) 2019/816 Evropskega parlamenta in Sveta ([22]) (sistem ECRIS-TCN), vključno z identifikacijo neznanih oseb, ki se ne morejo same identificirati. V ta namen CIR vsebuje samo podatke o identiteti, potni listini in biometrične podatke, evidentirane v SVI, VIS, ETIAS, sistemu Eurodac in sistemu ECRIS-TCN, ki so logično ločeni. V CIR se hranijo samo osebni podatki, nujno potrebni za pravilno ugotovitev identitete. Osebni podatki, evidentirani v CIR, se samodejno izbrišejo, kadar se podatki v osnovnih sistemih izbrišejo. Vpogled v CIR omogoča hitro in zanesljivo identifikacijo ali preverjanje identitete oseb, saj omogoča hiter in zanesljiv vpogled v vse podatke o identiteti v SVI, VIS, ETIAS, sistemu Eurodac in sistemu ECRIS-TCN hkrati, pri čemer se zagotavlja varstvo podatkov in preprečuje nepotrebna obdelava ali podvajanje podatkov.

([18]) Uredba (EU) 2019/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju meja in vizumov ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 in (EU) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta ter Odločbe Sveta 2004/512/ES in Sklepa Sveta 2008/633/PNZ (UL L 135, 22.5.2019, str. 27).

([19]) Uredba (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij in spremembi uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ter (EU) 2019/816 (UL L 135, 22.5.2019, str. 85).

([20]) Odločba Sveta 2004/512/ES z dne 8. junija 2004 o vzpostavitvi vizumskega informacijskega sistema (VIS) (UL L 213, 15.6.2004, str. 5).

([21]) Uredba (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. septembra 2018 o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) ter spremembi uredb (EU) št. 1077/2011, (EU) št. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 in (EU) 2017/2226 (UL L 236, 19.9.2018, str. 1).

([22]) Uredba (EU) 2019/816 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o vzpostavitvi centraliziranega sistema za določitev držav članic, ki imajo informacije o obsodbah državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva (sistem ECRIS-TCN) z namenom dopolnitve evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc ter o spremembi Uredbe (EU) 2018/1726 (UL L 135, 22.5.2019, str. 1).

(41) Za ugotovitev identitete ali preverjanje identitete osebe, ki se jo preverja, bi bilo treba podatke preveriti v CIR v prisotnosti te osebe med preverjanjem. Med to preverbo podatkov bi bilo treba biometrične podatke primerjati s podatki v CIR. Kadar biometričnih podatkov osebe ni mogoče uporabiti ali če je poizvedba na podlagi teh podatkov neuspešna oziroma ne pokaže zadetkov, bi bilo poizvedbo mogoče opraviti na podlagi podatkov o identiteti osebe skupaj s podatki o potni listini, kadar so takšni podatki na voljo, ali na podlagi podatkov ali informacij, ki jih zagotovi zadevni državljan tretje države ali so od njega pridobljeni. V skladu z načeli nujnosti in sorazmernosti ter kadar poizvedba pokaže, da se podatki o tej osebi hranijo v CIR, bi morali imeti organi države članice dostop do CIR za vpogled v podatke o identiteti, podatke o potni listini in biometrične podatke te osebe, ne da bi bilo iz CIR razvidno, kateri informacijski sistem EU vsebuje podatke.

(42) Ker je uporaba CIR za namene identifikacije z uredbama (EU) 2019/817 in (EU) 2019/818 omejena na lajšanje in pomoč pri pravilni identifikaciji oseb, evidentiranih v SVI, VIS, ETIAS, sistemu Eurodac in sistemu ECRIS-TCN pri izvajanju policijskih kontrol na ozemlju držav članic, je treba navedeni uredbi spremeniti, da se zagotovi dodaten namen uporabe CIR za identifikacijo ali preverjanje identitete oseb med preverjanjem. V primeru Uredbe (EU) 2019/818 bi se morala taka sprememba zaradi razlik v področju uporabe uvesti z drugo uredbo, ki ni ta uredba.

(43) Ker mnoge osebe, za katere se opravi preverjanje, morda nimajo potnih listin, bi organi preverjanja, morali imeti dostop do kakršnih koli drugih relevantnih dokumentov zadevnih oseb, kadar biometrični podatki takih oseb niso uporabni ali ne pokažejo rezultatov v CIR. Organom bi bilo treba tudi omogočiti uporabo podatkov iz navedenih dokumentov, ki niso biometrični podatki, za primerjavo s podatki v relevantnih podatkovnih zbirkah.

(44) Identifikacija ali preverjanje identitete oseb med mejno kontrolo na mejnem prehodu in vpogled v podatkovne zbirke v zvezi z varovanjem meje ali policijskimi kontrolami na območju zunanje meje ali na ozemlju s strani organov, ki so zadevno osebo napotili na preverjanje, bi se moralo šteti za del preverjanja in se ne bi smelo ponoviti, razen če obstajajo posebne okoliščine, ki upravičujejo tako ponovitev. Pridobivanje biometričnih podatkov za namen identifikacije ali preverjanja identitete in evidentiranja v skladu z zahtevami iz Uredbe (EU) 2024/1358, bi moralo v okviru preverjanja potekati enkrat.

(45) Za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila, ki bi ji omogočila, da določi podroben postopek in specifikacije za pridobivanje podatkov ter določi postopek sodelovanja med organi, odgovornimi za izvajanje preverjanja, nacionalnimi centralnimi uradi Interpola oziroma nacionalnimi enotami Europola, da se določi grožnja notranji varnosti. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([23]).

(46) Pri preverjanju bi bilo treba tudi preveriti, ali bi lahko vstop zadevnih državljanov tretjih držav v Unijo predstavljal grožnjo notranji varnosti.

(47) Ker se preverjanje nanaša na državljane tretjih držav, prisotne na zunanji meji, ki ne izpolnjujejo pogojev za vstop, državljane tretjih držav, ki so se izkrcali po operaciji iskanja in reševanja brez izpolnjevanja pogojev za vstop, ter državljane tretjih držav, ki nezakonito prebivajo na ozemlju držav članic, bi moralo biti varnostno preverjanje kot del preverjanja vsaj na podobni ravni kot preverjanje državljanov tretjih držav, ki predhodno zaprosijo za odobritev za vstop v Unijo za kratkoročno bivanje, ne glede na to, ali zanje velja vizumska obveznost ali ne.

([23]) Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

(48) Za državljane tretjih držav, ki so izvzeti na podlagi svojega državljanstva iz vizumske obveznosti na podlagi Uredbe (EU) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta ([24]), Uredba (EU) 2018/1240 določa, da morajo za kratkoročno bivanje v Uniji zaprositi za potovalno odobritev. Preden zadevne osebe prejmejo navedeno potovalno odobritev, se zanje opravi varnostno preverjanje predloženih osebnih podatkov v več podatkovnih zbirkah Unije, in sicer v VIS, schengenskem informacijskem sistemu, vzpostavljenem z uredbami (EU) 2018/1860 ([25]), (EU) 2018/1861 ([26]) in (EU) 2018/1862 ([27]) Evropskega parlamenta in Sveta (SIS), SVI, ETIAS, podatkih Europola, ki se obdelujejo za namen navzkrižnega preverjanja iz Uredbe (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta ([28]), sistemu ECRIS-TCN ter Interpolovi podatkovni zbirki o ukradenih in izgubljenih potovalnih dokumentih (SLTD) in Interpolovi zbirki potovalnih dokumentov, povezanih z razpisi ukrepov (TDAWN). Državljani tretjih držav, za katere na podlagi Uredbe (EU) 2018/1806 velja vizumska obveznost, se pred izdajo vizuma na podlagi uredb (ES) št. 810/2009 ([29]) in (ES) št. 767/2008 ([30]) Evropskega parlamenta in Sveta opravi varnostno preverjanje na podlagi istih podatkovnih zbirk kot za državljane tretjih držav, ki so izvzeti iz vizumske obveznosti.

(49) Avtomatizirane preverbe podatkov iz varnostnih razlogov bi bilo treba za osebe, ki se jih preverja, opravljati v enakih sistemih, kot za prosilce za vizum, dolgoročni vizum, dovoljenje za prebivanje v okviru VIS ali potovalno odobritev v okviru ETIAS, in sicer v VIS, SVI, ETIAS, vključno z nadzornim seznamom ETIAS iz Uredbe (EU) 2018/1240, SIS, sistemu ECRIS-TCN v glede oseb, obsojenih zaradi terorističnih kaznivih dejanj in drugih oblik hudih kaznivih dejanj, podatkih Europola, obdelanih za namen navzkrižnega preverjanja iz Uredbe (EU) 2016/794, SLTD in TDAWN.

(50) Vpogled v ustrezne podatkovne zbirke iz varnostnih razlogov bi bilo treba izvesti tako, da se zagotovi, da se iz navedenih podatkovnih zbirk pridobijo samo podatki, potrebni za opravljanje varnostnega preverjanja. V zvezi z osebami, ki so podale prošnjo za mednarodno zaščito na mejnem prehodu ali tranzitnih območjih, bi moral biti vpogled v podatkovne zbirke za varnostno preverjanje v okviru preverjanja usmerjen v podatkovne zbirke, ki niso bile uporabljene med mejno kontrolo na zunanji meji, s čimer bi se izognili ponavljajočim se vpogledom.

(51) Kadar je upravičeno, bi lahko preverjanje v skladu z nacionalnim pravom vključevalo tudi pregled predmetov, ki jih posedujejo državljani tretjih držav. Vsi ukrepi, ki se uporabljajo v zvezi z varnostnim preverjanjem, bi morali biti sorazmerni in bi morali spoštovati človekovo dostojanstvo oseb, ki se jih preverja. Vpleteni organi bi morali zagotoviti spoštovanje temeljnih pravic zadevnih posameznikov, vključno s pravico do varstva osebnih podatkov in svobodo izražanja.

(52) Ker organi preverjanja potrebujejo dostop do SVI, ETIAS, VIS in sistema ECRIS-TCN, da se preveri, ali bi oseba lahko predstavljala grožnjo notranji varnosti, bi bilo treba uredbe (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in Uredbo (EU) 2019/816 spremeniti, da se zagotovi ta pravica do dostopa, ki je navedene uredbe trenutno ne zagotavljajo. V primeru Uredbe (EU) 2019/816 bi se morala taka sprememba zaradi razlik v področju uporabe uvesti z drugo uredbo, ki ni ta uredba.

([24]) Uredba (EU) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so izvzeti iz te obveznosti (UL L 303, 28.11.2018, str. 39).

([25]) Uredba (EU) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o uporabi schengenskega informacijskega sistema za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 312, 7.12.2018, str. 1).

([26]) Uredba (EU) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju mejnih kontrol, o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma ter o spremembi in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1987/2006 (UL L 312, 7.12.2018, str. 14).

([27]) Uredba (EU) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, o spremembi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1986/2006 Evropskega parlamenta in Sveta in Sklepa Komisije 2010/261/EU (UL L 312, 7.12.2018, str. 56).

([28]) Uredba (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ (UL L 135, 24.5.2016, str. 53).

([29]) Uredba (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik) (UL L 243, 15.9.2009, str. 1).

([30]) Uredba (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) (UL L 218, 13.8.2008, str. 60).

(53) Za iskanje v CIR bi bilo treba za identifikacijo ali preverjanje identitete uporabljati evropski iskalni portal, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2019/817 (ESP).

(54) Organi preverjanja bi morali imeti možnost, da uporabijo ESP, za iskanje v SVI, ETIAS, VIS, SIS in sistemu ECRIS-TCN ter podatkih Europola, SLTD in TDAWN za namen varnostnega preverjanja, kakor je ustrezno.

(55) Vpogled v podatkovne zbirke Unije za namene identifikacije ali preverjanja identitete ali varnostnega preverjanja je lahko upravičen, kadar gre za učinkovito izvajanje preverjanja in doseganje enakega cilja, zaradi katerega je bila vzpostavljena vsaka od navedenih podatkovnih zbirk, in sicer za učinkovito upravljanje zunanjih meja Unije v okviru evropskega integriranega upravljanja meja.

(56) V primeru zadetka za namene identifikacije ali preverjanja identitete ali varnostnega preverjanja bi moral organ preverjanja preveriti, ali podatki, evidentirani v informacijskih sistemih EU ali podatki Europola, ustrezajo podatkom, ki so privedli do zadetka.

(57) Organi preverjanja bi tudi morali imeti možnost, da uporabijo ustrezne nacionalne podatkovne zbirke v okviru identifikacije ali preverjanja identitete ali varnostnega preverjanja v skladu z nacionalnim pravom.

(58) Za namene izpolnjevanja obveznosti glede ugotavljanja identitete in varnostnega preverjanja identitete med postopkom preverjanja so države članice, ki še ne uporabljajo nekaterih določb schengenskega pravnega reda v celoti in zato nimajo dostopa do vseh informacijskih sistemov EU in podatkovnih zbirk Unije, odgovorne za ugotavljanje identitete in varnostno preverjanje, tako da opravljajo poizvedbe samo v tistih sistemih in podatkovnih zbirkah, do katerih imajo dostop.

(59) Ker ciljev te uredbe, in sicer krepitve nadzora nad državljani tretjih držav pri prehajanju zunanjih meja in zagotavljanja identifikacije ali preverjanja identitete vseh državljanov tretjih držav, ki se jih preverja, in vpogleda v ustrezne podatkovne zbirke, da se preveri, ali bi lahko državljani tretjih držav, ki se jih preverja, predstavljali grožnjo notranji varnosti, ter prispevanja k njihovi napotitvi na ustrezne postopke države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

(60) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja. Ker ta uredba nadgrajuje schengenski pravni red, se Danska v skladu s členom 4 navedenega protokola v šestih mesecih od dne, ko Svet sprejme to uredbo, odloči, ali jo bo prenesla v svoje nacionalno pravo.

(61) Ta uredba predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda, pri katerih Irska v skladu s Sklepom Sveta 2002/192/ES ([31]) ne sodeluje; Irska torej ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.

(62) Ta uredba za Islandijo in Norveško predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško o pridružitvi obeh k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, ki spadajo na področje iz člena 1, točka A, Sklepa Sveta 1999/437/ES ([32]).

([31]) Sklep Sveta 2002/192/ES z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 64, 7.3.2002, str. 20).

([32]) Sklep Sveta 1999/437/ES z dne 17. maja 1999 o nekaterih izvedbenih predpisih za uporabo Sporazuma, sklenjenega med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško, v zvezi s pridružitvijo teh dveh držav k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda (UL L 176, 10.7.1999, str. 31).

(63) Ta uredba za Švico predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, ki spadajo na področje iz člena 1, točka A, Sklepa Sveta 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2008/146/ES ([33]).

(64) Ta uredba za Lihtenštajn predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, ki spadajo na področje iz člena 1, točka A, Sklepa Sveta 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2011/350/EU ([34]).

(65) Ta uredba za Ciper predstavlja akt, ki temelji na schengenskem pravnem redu oziroma je z njim kako drugače povezan v smislu člena 3(1) Akta o pristopu iz leta 2003.

(66) Kar zadeva Ciper, Uredba Sveta (ES) št. 866/2004 ([35]) določa posebna pravila, ki veljajo za črto med območji Republike Ciper, ki so pod dejanskim nadzorom Vlade Republike Ciper, in tistimi območji, ki niso pod njenim dejanskim nadzorom. Čeprav navedena črta ne pomeni zunanje meje, se na podlagi te uredbe kontrola izvaja pri vseh osebah, ki prečkajo črto prek uradnega ali neuradnega mejnega prehoda, in sicer z namenom boja proti nezakonitemu priseljevanju državljanov tretjih držav ter odkrivanja in preprečevanja kakršnega koli tveganja za varnost. Iz tega izhaja, da se preverjanje na zunanji meji lahko uporablja tudi za državljane tretjih držav, ki so prijeti zaradi nezakonitega prehoda navedene črte, in za tiste, ki so na uradnih mejnih prehodih podali prošnjo za mednarodno zaščito.

(67) Danske, Norveške, Islandije, Švice in Lihtenštajna ne zavezuje Direktiva (EU) 2024/1346. V teh državah pogoje za sprejem za prosilce za mednarodno zaščito ureja ustrezna nacionalna zakonodaja, ki temelji na uporabi Ženevske konvencije o statusu beguncev z dne 28. julija 1951, kakor je bila spremenjena z Newyorškim protokolom z dne 31. januarja 1967. Kar zadeva navedene države, bi bilo treba sklicevanja v tej uredbi na navedeno direktivo razumeti kot sklicevanja na ustrezne določbe v nacionalnem pravu –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba vzpostavlja:

(a) preverjanje na zunanjih mejah držav članic državljanov tretjih držav, ki so, ne da bi izpolnjevali pogoje za vstop iz člena 6 Uredbe (EU) 2016/399, prestopili zunanjo mejo na nedovoljen način, med mejno kontrolo zaprosili za mednarodno zaščito ali so se izkrcali po operaciji iskanja in reševanja, preden se napotijo na ustrezen postopek ter

(b) preverjanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo na ozemlju držav članic in ni znakov, da je bilo za te državljane tretjih držav že opravljen nadzor na zunanjih mejah, preden se napotijo na ustrezni postopek.

([33]) Sklep Sveta 2008/146/ES z dne 28. januarja 2008 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda v imenu Evropske skupnosti (UL L 53, 27.2.2008, str. 1).

([34]) Sklep Sveta 2011/350/EU z dne 7. marca 2011 o sklenitvi Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, v zvezi z odpravo kontrol na notranjih mejah in prostim gibanjem oseb, v imenu Evropske unije (UL L 160, 18.6.2011, str. 19).

([35]) Uredba Sveta (ES) št. 866/2004 z dne 29. aprila 2004 o režimu na podlagi člena 2 Protokola št. 10 k Aktu o pristopu (UL L 161, 30.4.2004, str. 128).

Cilj preverjanja je okrepitev nadzora nad državljani tretjih držav, ki so prečkali zunanje meje, identifikacija vseh državljanov tretjih držav, ki se preverjajo, in preverjanje v ustreznih podatkovnih zbirkah, da bi se ugotovilo, ali bi lahko osebe, ki se jih preverja, predstavljale grožnjo notranji varnosti. Preverjanje vključuje tudi predhodni zdravstveni pregled in pregled ranljivosti, da se prepoznajo osebe, ki potrebujejo zdravstveno oskrbo, osebe, ki bi lahko predstavljale grožnjo javnemu zdravju, ter da se prepoznajo ranljive osebe. Taki pregledi olajšajo napotitev takih oseb v ustrezni postopek.

Ta uredba določa tudi neodvisen spremljevalni mehanizem v vsaki državi članici, da se med preverjanjem spremlja skladnost s pravom Unije in mednarodnim pravom, vključno z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina).

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „grožnja javnemu zdravju“ pomeni grožnjo javnemu zdravju, kakor je opredeljena v členu 2, točka 21, Uredbe (EU) 2016/399;

(2) „preverjanje“ pomeni preverjanje, kakor je opredeljeno v členu 4, točka 5, Uredbe (EU) 2019/817;

(3) „identifikacija“ pomeni identifikacijo, kakor je opredeljena v členu 4, točka 6, Uredbe (EU) 2019/817;

(4) „državljan tretje države“ pomeni državljana tretje države, kakor je opredeljen v členu 2, točka 6, Uredbe (EU) 2016/399;

(5) „oseba brez državljanstva“ pomeni osebo, ki je kot državljana na podlagi svojega prava ne priznava nobena država;

(6) „podatki Europola“ pomeni podatke Europola, kakor so opredeljeni v členu 4, točka 16, Uredbe (EU) 2019/817;

(7) „zastopnik“ pomeni fizično osebo ali organizacijo, vključno z javnim organom, ki so ga pristojni organi ali telesa imenovali, da mladoletnika brez spremstva zastopa, mu pomaga in nastopa v njegovem imenu, kot je ustrezno;

(8) „biometrični podatki“ pomeni biometrične podatke, kakor so opredeljeni v členu 4, točka 11, Uredbe (EU) 2019/817;

(9) „mladoletna oseba“ pomeni državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, mlajšo od 18 let;

(10) „organi preverjanja“ pomeni vse pristojne organe, ki so v skladu z nacionalnim pravom določeni za opravljanje ene ali več nalog iz te uredbe, razen zdravstvenih pregledov iz člena 12(1);

(11) „mladoletnik brez spremstva“ pomeni mladoletnika, ki prispe na ozemlje države članice brez spremstva odrasle osebe, ki je zanj oziroma zanjo odgovorna po zakonu ali v skladu s prakso zadevne države članice, dokler taka odrasla oseba dejansko ne prevzame skrbi zanj oziroma zanjo, vključno z mladoletnikom, ki ostane brez spremstva, potem ko je vstopil na ozemlje države članice;

(12) „pridržanje“ pomeni, da država članica pridrži osebo na nekem mestu, kjer se ji odvzame svoboda gibanja;

(13) „Interpolovi podatkovni zbirki“ pomeni Interpolovi podatkovni zbirki, kakor sta opredeljeni v členu 4, točka 17, Uredbe (EU) 2019/817;

(14) „operacija iskanja in reševanja“ pomeni operacijo iskanja in reševanja iz Mednarodne konvencije o iskanju in reševanju na morju, sprejete 27. aprila 1979 v Hamburgu v Nemčiji.

Člen 3

Temeljne pravice

Države članice to uredbo uporabljajo popolnoma skladno z ustreznim pravom Unije, vključno z Listino, ustreznim mednarodnim pravom, vključno z Ženevsko konvencijo o statusu beguncev, z dne 28. julija 1951, kakor je bila spremenjena z Newyorškim protokolom z dne 31. januarja 1967, ter obveznostmi za zagotavljanje mednarodne zaščite, zlasti načelom nevračanja, in temeljnimi pravicami.

Člen 4

Razmerje do drugih pravnih instrumentov

1. Za državljane tretjih držav, ki se jih preverja in ki so podali prošnjo za mednarodno zaščito:

(a) je evidentiranje prošnje za mednarodno zaščito podano v skladu z Uredbo (EU) 2024/1348 določeno v členu 27 navedene uredbe ter

(b) je uporaba skupnih standardov za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito iz Direktive (EU) 2024/1346 določena v členu 3 navedene direktive.

2. Brez poseganja v člen 8(7) te uredbe se Direktiva 2008/115/ES ali nacionalne določbe, ki upoštevajo Direktivo 2008/115/ES, uporabljajo šele po zaključku preverjanja, razen za preverjanja iz člena 7 te uredbe, kadar se navedena direktiva ali nacionalni predpisi, ki upoštevajo navedeno direktivo, uporabljajo vzporedno s preverjanjem iz člena 7 te uredbe.

Člen 5

Preverjanje na zunanji meji

1. Preverjanje iz te uredbe se uporablja za vse državljane tretjih držav ne glede na to, ali so podali prošnjo za mednarodno zaščito, ki ne izpolnjujejo pogojev za vstop iz člena 6 Uredbe (EU) 2016/399 in ki:

(a) so prijeti zaradi nezakonitega prehoda zunanje meje države članice po kopnem, morju ali zraku, razen državljanov tretjih držav, za katere zadevna država članica na podlagi člena 22(1) in (4) Uredbe (EU) 2024/1358 ni dolžna pridobiti biometričnih podatkov iz razlogov, ki niso povezani z njihovo starostjo, ali

(b) se izkrcajo na ozemlju države članice po operaciji iskanja in reševanja.

2. Preverjanje, ki ga določa ta uredba, se uporablja za vse državljane tretjih držav, ki so podali prošnjo za mednarodno zaščito na zunanjih mejnih prehodih ali na tranzitnih območjih in ne izpolnjujejo pogojev za vstop iz člena 6 Uredbe (EU) 2016/399.

3. Državljane tretjih držav, ki jim je bil dovoljen vstop na podlagi člena 6(5) Uredbe (EU) 2016/399, se ne preverja. Vendar se državljane tretjih držav, ki jim je dovoljen vstop na podlagi člena 6(5)(c) navedene uredbe in ki podajo prošnjo za mednarodno zaščito, preverja.

Kadar se med preverjanjem izkaže, da zadevni državljan tretje države izpolnjuje pogoje za vstop iz člena 6 Uredbe (EU) 2016/399, se preverjanje tega državljana tretje države zaključi.

Preverjanje se lahko konča, kadar zadevni državljani tretjih držav zapustijo ozemlje države članice, da bi vstopil v državo izvora ali državo prebivanja ali drugo tretjo državo, v katero se zadevni državljani tretje države prostovoljno odločijo vrniti in kadar je vrnitev teh državljanov tretjih držav sprejeta.

Člen 6

Dovoljenje za vstop na ozemlje države članice

Med preverjanjem se osebam iz člena 5(1) in (2), ne dovoli vstop na ozemlje države članice. Države članice v svojem nacionalnem pravu določijo določbe, s katerimi zagotovijo, da osebe iz člena 5(1) in (2) med preverjanjem ostanejo na voljo organom, odgovornim za izvajanje preverjanja, na lokacijah iz člena 8, da se prepreči vsaka nevarnost pobega, morebitne grožnje notranji varnosti, ki so posledica takega pobega, ali morebitne grožnje javnemu zdravju, ki so posledica takega pobega.

Člen 7

Preverjanje na ozemlju

1. Države članice izvedejo preverjanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo na njihovem ozemlju, samo kadar so taki državljani tretjih držav prestopili zunanjo mejo z namenom nezakonitega vstopa na ozemlje držav članic in se jih še ni preverjalo v eni od držav članic. Države članice v svojem nacionalnem pravu določijo določbe, s katerimi zagotovijo, da ti državljani tretjih držav med preverjanjem ostanejo na voljo organom, ki so odgovorni za izvajanje preverjanja, da se preprečijo vsaka nevarnost pobega in morebitne grožnje notranji varnosti, ki so posledica takega pobega.

2. Države članice se lahko vzdržijo od izvedbe preverjanja v skladu z odstavkom 1, če je državljan tretje države, ki nezakonito prebiva na njihovem ozemlju, takoj po prijetju vrnjen v drugo državo članico na podlagi dvostranskih sporazumov ali dogovorov ali na podlagi okvirov dvostranskega sodelovanja. V navedenem primeru izvede preverjanje država članica, ki ji je bil zadevni državljan tretje države vrnjen.

3. Člen 5(3), drugi in tretji pododstavek, se uporablja za preverjanje v skladu z odstavkom 1 tega člena.

Člen 8

Zahteve v zvezi s preverjanjem

1. V primerih iz člena 5 se preverjanje opravi na kateri koli primerni in ustrezni lokaciji, ki jo določi vsaka država članica in se običajno nahaja na zunanjih mejah ali v njihovi bližini ali namesto tega na drugih lokacijah na njenem ozemlju.

2. V primerih iz člena 7 se preverjanje opravi na kateri koli primerni in ustrezni lokaciji, ki jo vsaka država članica določi na svojem ozemlju.

3. V primerih iz člena 5 te uredbe se preverjanje izvede brez odlašanja, v vsakem primeru pa se zaključi v sedmih dneh od prijetja na območju zunanje meje, izkrcanja na ozemlju zadevne države članice ali prihoda na mejni prehod. Kar zadeva osebe iz člena 5(1), točka (a), te uredbe za katere se uporablja člen 23(1) in (4) Uredbe (EU) 2024/1358, se zanje izvede preverjanje, kadar te osebe na zunanji meji ostajajo fizično prisotne več kot 72 ur, obdobje preverjanja pa se skrajša na štiri dni.

4. Preverjanje iz člena 7 se izvede brez odlašanja in se zaključi v treh dneh od prijetja državljana tretje države.

5. Preverjanje vključuje naslednje elemente:

(a) predhodni zdravstveni pregled v skladu s členom 12;

(b) predhodni pregled ranljivosti v skladu s členom 12;

(c) identifikacijo ali preverjanje identitete v skladu s členom 14;

(d) evidentiranje biometričnih podatkov v skladu s členi 15, 22 in 24 Uredbe (EU) 2024/1358, če še ni bilo izvedeno;

(e) varnostno preverjanje v skladu s členoma 15 in 16;

(f) izpolnjevanje obrazca za preverjanje v skladu s členom 17;

(g) napotitev na ustrezni postopek v skladu s členom 18.

6. Organizacije in osebe, ki zagotavljajo nasvete in svetovanje, imajo med preverjanjem učinkovit dostop do državljanov tretjih držav. Države članice lahko takšen dostop omejijo v nacionalnem pravu, kadar to take omejitve objektivno potrebne zaradi varnosti, javnega reda ali upravnega vodenja mejnega prehoda ali objekta, kjer se izvaja preverjanje, pod pogojem, da tak dostop ni resno oviran ali onemogočen.

7. Med preverjanjem v zvezi z državljani tretjih držav, ki niso podali prošnje za mednarodno zaščito, se uporabljajo zadevna pravila o pridržanju iz Direktive 2008/115/ES.

8. Države članice zagotovijo, da se vsem osebam, ki se jih preverja, omogoči življenjski standard, ki zagotavlja njihovo eksistenco, varuje njihovo fizično in duševno zdravje ter zagotavlja spoštovanje njihovih pravic iz Listine.

9. Države članice določijo organe preverjanja in zagotovijo, da ima osebje teh organov, ki izvaja preverjanje, ustrezno znanje in se je udeležilo potrebnega usposabljanja v skladu s členom 16 Uredbe (EU) 2016/399.

Države članice zagotovijo, da kvalificirano zdravstveno osebje izvaja predhodni zdravstveni pregled iz člena 12 in da specializirano osebje organov preverjanja, usposobljeno za ta namen, izvaja predhodni pregled ranljivosti iz navedenega člena. Po potrebi so v te preglede vključeni tudi nacionalni organi za zaščito otrok in nacionalni organi, pristojni za odkrivanje in prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi, ali enakovredni mehanizmi.

Države članice zagotovijo tudi, da ima dostop do podatkov, sistemov in podatkovnih zbirk iz členov 14 in 15 samo ustrezno pooblaščeno osebje organov preverjanja, odgovornih za identifikacijo ali preverjanje identitete in varnostno preverjanje.

Za učinkovito izvajanje preverjanja razporedijo države članice ustrezno osebje in zadostna sredstva.

Pri opravljanju preverjanja lahko organom preverjanja pomagajo ali jih podprejo strokovnjaki ali uradniki za zvezo in skupine, ki jih napotita Evropska agencija za mejno in obalno stražo ter Agencija Evropske unije za azil v okviru svojih pooblastil, če so ti strokovnjaki ali uradniki za zvezo in skupine ustrezno usposobljeni, kot je določeno v prvem in drugem pododstavku.

Člen 9

Obveznosti državljanov tretjih držav, ki se jih preverja

1. Med preverjanjem so državljani tretjih držav, ki se jih preverja, na voljo organom preverjanja.

2. Državljani tretjih držav:

(a) navedejo ime, datum rojstva, spol in državljanstvo ter predložijo dokumente in informacije, kadar so na voljo, ki potrjujejo te podatke;

(b) predložijo biometrične podatke iz Uredbe (EU) 2024/1358.

Člen 10

Spremljanje spoštovanja temeljnih pravic

1. Države članice sprejmejo ustrezne določbe za preiskavo domnevnega nespoštovanja temeljnih pravic v zvezi s preverjanjem.

Države članice po potrebi zagotovijo napotitev na sprožitev civilnega ali kazenskega postopka v primerih nespoštovanja ali neuveljavljanja temeljnih pravic v skladu z nacionalnim pravom.

2. Vsaka država članica zagotovi neodvisen spremljevalni mehanizem v skladu z zahtevami iz tega člena, s katerim se:

(a) med preverjanjem spremlja skladnost s pravom Unije in mednarodnim pravom, vključno z Listino, zlasti v zvezi z dostopom do azilnega postopka, načelom nevračanja, koristjo otroka in ustreznimi pravili o pridržanju, vključno z ustreznimi določbami o pridržanju v nacionalnem pravu, in

(b) zagotavlja, da se utemeljene obtožbe o nespoštovanju temeljnih pravic pri vseh ustreznih dejavnostih v zvezi s preverjanjem obravnavajo učinkovito in brez nepotrebnega odlašanja, po potrebi sproži preiskave v take obtožbe in spremlja napredek pri takih preiskavah.

Neodvisni spremljevalni mehanizem zajema vse dejavnosti, ki jih države članice opravljajo pri izvajanju te uredbe.

Neodvisen spremljevalni mehanizem je pooblaščen tudi za izdajanje letnih priporočil državam članicam.

Države članice vzpostavijo ustrezne zaščitne ukrepe za zagotovitev neodvisnosti neodvisnega spremljevalnega mehanizma. Nacionalni varuhi človekovih pravic in nacionalne institucije za človekove pravice, vključno z državnimi preventivnimi mehanizmi, vzpostavljenimi na podlagi MOPPM, sodelujejo pri delovanju neodvisnega spremljevalnega mehanizma in se jih lahko imenuje za izvajanje vseh ali dela nalog neodvisnega spremljevalnega mehanizma. Neodvisni spremljevalni mehanizem lahko vključuje tudi ustrezne mednarodne in nevladne organizacije ter javne organe, ki so neodvisni od organov, ki izvajajo preverjanje. Kolikor ena ali več teh institucij, organizacij ali organov ni neposredno vključenih v neodvisni spremljevalni mehanizem, le ta vzpostavi in vzdržuje tesne stike z njimi. Z neodvisnim spremljevalnim mehanizmom se vzpostavijo in vzdržujejo tesne povezave z nacionalnimi organi za varstvo podatkov in Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov.

Neodvisni spremljevalni mehanizem opravlja svoje naloge na podlagi pregledov na kraju samem ter naključnimi in nenapovedanimi pregledi.

Države članice neodvisnemu spremljevalnemu mehanizmu zagotovijo dostop do vseh ustreznih lokacij, vključno z objekti za sprejem in pridržanje, posamezniki in dokumenti, v kolikor je tak dostop potreben, da se neodvisnemu spremljevalnemu mehanizmu omogoči izpolnjevanje obveznosti iz tega člena. Dostop do ustreznih lokacij ali tajnih podatkov se odobri samo osebam, ki delujejo v imenu neodvisnega spremljevalnega mehanizma in ki so prejele ustrezno dovoljenje za dostop do tajnih podatkov, ki ga je izdal pristojni organ v skladu z nacionalnim pravom.

Agencija Evropske unije za temeljne pravice izda splošne smernice za države članice o vzpostavitvi spremljevalnega mehanizma in njegovem neodvisnem delovanju. Države članice lahko agencijo Evropske unije za temeljne pravice zaprosijo, naj jih podpre pri razvoju neodvisnega spremljevalnega mehanizma, vključno z zaščitnimi ukrepi za neodvisnost takšnih mehanizmov ter metodologijo spremljanja in ustreznimi programi usposabljanja.

Komisija upošteva rezultate neodvisnih spremljevalnih mehanizmov pri svoji oceni učinkovitosti uporabe in izvajanja Listine v skladu s členom 15(1) in Prilogo III k Uredbi (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta ([36]).

3. Neodvisni spremljevalni mehanizem iz odstavka 2 tega člena ne posega v spremljevalni mehanizem za namene spremljanja operativne in tehnične uporabe skupnega evropskega azilnega sistema, kakor je določeno v členu 14 Uredbe (EU) 2021/2303, in v vlogo opazovalcev na področju temeljnih pravic pri spremljanju spoštovanja temeljnih pravic pri vseh dejavnostih Evropske agencije za mejno in obalno stražo, kakor je določeno v členu 80 Uredbe (EU) 2019/1896.

4. Države članice neodvisnemu spremljevalnemu mehanizmu iz odstavka 2 zagotovijo ustrezna finančna sredstva.

([36]) Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159).

Člen 11

Zagotovitev informacij

1. Države članice zagotovijo, da so državljani tretjih držav, ki se jih preverja, obveščeni o:

(a) namenu, trajanju in elementih preverjanja ter načinu, na katerega se izvaja, in njegovih možnih rezultatih;

(b) pravici zaprositi za mednarodno zaščito in veljavnih pravilih o podaji prošnje za mednarodno zaščito, po potrebi v okoliščinah iz člena 30 Uredbe (EU) 2024/1348, ter za tiste državljane tretjih držav, ki so podali prošnjo za mednarodno zaščito, obveznostih in posledicah neizpolnjevanja obveznosti, kakor je določeno v členih 17 in 18 Uredbe (EU) 2024/1351;

(c) pravicah in obveznostih državljanov tretjih držav med preverjanjem, vključno z njihovimi obveznostmi na podlagi člena 9 ter možnostjo, da stopijo v stik z organizacijami in osebami iz člena 8 (6) oziroma da te organizacije in osebe stopijo v stik z njimi;

(d) pravicah, ki jih posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, podeljuje veljavno pravo Unije o varstvu podatkov, zlasti Uredba (EU) 2016/679.

2. Države članice po potrebi zagotovijo tudi, da so državljani tretjih držav, ki se jih preverja, obveščeni o:

(a) veljavnih pravilih o pogojih za vstop državljanov tretjih držav v skladu z Uredbo (EU) 2016/399 ter o drugih pogojih zadevne države članice za vstop, bivanje in prebivanje, če te informacije še niso bile posredovane;

(b) obveznosti vrnitve v skladu z Direktivo 2008/115/ES in možnosti prijave v program, ki zagotavlja logistično, finančno in drugo materialno pomoč ali pomoč v naravi za podporo prostovoljnemu vračanju;

(c) pogojih za premestitev v skladu s členom 67 Uredbe (EU) 2024/1351 ali drugim veljavnim solidarnostnim mehanizmom.

3. Informacije, zagotovljene med preverjanjem, se zagotovijo v jeziku, ki ga državljan tretje države razume ali za katerega se razumno domneva, da ga razume. Informacije se zagotovijo pisno v papirni ali elektronski obliki, po potrebi pa ustno s tolmačenjem. V primeru mladoletnikov se informacije zagotovijo na otroku prijazen in letom primeren način in ob udeležbi zastopnika ali osebe iz člena 13(2) in (3). Organi preverjanja lahko uredijo vse potrebno, da so na voljo storitve medkulturne mediacije, da bi olajšali dostop do postopka za mednarodno zaščito.

4. Države članice lahko pooblastijo ustrezne in pristojne nacionalne, mednarodne ter nevladne organizacije in organe, da državljanom tretjih držav med preverjanjem zagotovijo informacije iz tega člena v skladu z nacionalnim pravom.

Člen 12

Predhodni zdravstveni pregledi in ranljivosti

1. Za državljane tretjih držav, ki se jih preverja na podlagi členov 5 in 7, kvalificirano zdravstveno osebje opravi predhodni zdravstveni pregled, da se ugotovijo vse potrebe po zdravstveni oskrbi ali izolaciji iz razlogov javnega zdravja. Kvalificirano zdravstveno osebje se lahko na podlagi zdravstvenih okoliščin, ki zadevajo splošno stanje posameznega državljana tretje države, odloči, da med preverjanjem ni potreben nadaljnji zdravstveni pregled. Državljani tretjih držav, ki se jih preverja na podlagi členov 5 in 7, imajo dostop do nujne zdravstvene oskrbe in osnovnega zdravljenja.

2. Brez poseganja v obveznosti držav članic iz člena 24 Uredbe (EU) 2024/1348 je za državljane tretjih držav, ki podajo prošnjo za mednarodno zaščito, lahko zdravstveni pregled iz odstavka 1 tega člena del zdravniškega pregleda iz člena 24 navedene uredbe (EU).

3. Za državljane tretjih držav, ki se jih preverja, kakor je navedeno v členih 5 in 7, specializirano osebje organov preverjanja, usposobljeno za ta namen, izvede predhodni pregled ranljivosti, da se ugotovi, ali bi državljan tretje države lahko bil oseba brez državljanstva, ranljiv ali žrtev mučenja ali drugega nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali imel posebne potrebe v smislu Direktive 2008/115/ES, člena 25 Direktive (EU) 2024/1346 in člena 20 Uredbe (EU) 2024/1348. Organom preverjanja lahko za namen tega pregleda ranljivosti pomagajo nevladne organizacije in po potrebi kvalificirano zdravstveno osebje.

4. Kadar obstajajo znaki, da je državljan tretje države ranljiv ali da ima posebne potrebe v zvezi s sprejemom ali postopkovne potrebe, v ustreznih objektih prejme pravočasno in ustrezno podporo glede na svoje telesno in duševno zdravje. Mladoletnikom nudi podporo na otrokom prijazen in letom primeren način osebje, ki je usposobljeno in kvalificirano za obravnavanje mladoletnikov, v sodelovanju z nacionalnimi organi za zaščito otrok.

5. Brez poseganja v oceno posebnih potreb glede sprejema, ki se zahteva na podlagi Direktive (EU) 2024/1346, oceno posebnih postopkovnih potreb, ki se zahtevajo na podlagi Uredbe (EU) 2024/1348, in pregled ranljivosti, ki se zahteva na podlagi Direktive 2008/115/ES, je lahko predhodni pregled ranljivosti iz odstavkov 3 in 4 tega člena del ocen ranljivosti in posebnih postopkovnih ocen iz navedene uredbe in navedenih direktiv.

Člen 13

Zaščitni ukrepi za mladoletnike

1. Med preverjanjem se vedno upoštevajo predvsem koristi otroka v skladu s členom 24(2) Listine.

2. Med preverjanjem mladoletnika spremlja, kadar je prisoten, odrasli družinski član.

3. Države članice čim prej sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo, da mladoletnika brez spremstva na otroku prijazen in starosti primeren način in v jeziku, ki ga ta razume, med preverjanjem spremlja in mu pomaga zastopnik ali, kadar zastopnik ni bil imenovan, oseba, usposobljena za varovanje koristi mladoletnika in njegove splošne dobrobiti. Ta usposobljena oseba je oseba, določena za začasnega zastopnika na podlagi Direktive (EU) 2024/1346, kadar je bila ta oseba določena na podlagi navedene direktive.

Zastopnik ima potrebna znanja in izkušnje, tudi glede obravnave in posebnih potreb mladoletnikov. Zastopnik ukrepa, da se zaščitijo največje koristi in splošna dobrobit mladoletnika ter da lahko mladoletnik brez spremstva uživa pravice in izpolnjuje obveznosti iz te uredbe.

4. Oseba, ki v skladu z odstavkom 3 spremlja mladoletnika brez spremstva in mu pomaga, ni oseba, odgovorna za kateri koli vidik preverjanja, deluje neodvisno in ne prejema navodil niti od oseb, odgovornih za preverjanje, niti od organov preverjanja. Take osebe opravljajo svoje naloge v skladu z načelom koristi otroka in imajo ustrezno strokovno znanje in usposabljanje s tega področja. Da bi se zagotovila dobrobit in družbeni razvoj mladoletnika, se ta oseba zamenja le, kadar je to potrebno.

5. Države članice določijo zastopnika ali osebo iz odstavka 3, ki je odgovorna za sorazmerno in omejeno število mladoletnikov brez spremstva, v običajnih okoliščinah pa ne več kot za trideset mladoletnikov brez spremstva naenkrat, da se zagotovi, da lahko zastopnik ali oseba učinkovito opravlja svoje naloge.

6. Dejstvo, da ni bil imenovan zastopnik ali ni bila določena oseba, ki začasno deluje kot zastopnik na podlagi Direktive (EU) 2024/1346, mladoletniku brez spremstva ne preprečuje uveljavljanja pravice zaprositi za mednarodno zaščito.

Člen 14

Identifikacija ali preverjanje identitete

1. Identiteta državljanov tretjih držav, ki se jih preverja na podlagi člena 5 ali 7 te uredbe, se preveri ali ugotovi, če se to še ni storilo med uporabo člena 8 Uredbe (EU) 2016/399, po potrebi z uporabo naslednjega:

(a) osebnih dokumentov, potnih listin ali drugih dokumentov;

(b) podatkov ali informacij, ki jih zagotovi zadevni državljan tretje države ali so od njega pridobljeni ter

(c) biometričnih podatkov.

2. Organi preverjanja za namen identifikacije in preverjanja identitete iz odstavka 1 tega člena z uporabo podatkov ali informacij iz navedenega odstavka poizvedujejo v skupnem odložišču podatkov o identiteti(CIR), vzpostavljenem z uredbama (EU) 2019/817 in (EU) 2019/818 (CIR), na podlagi člena 20a Uredbe (EU) 2019/817 in na podlagi člena 20a Uredbe (EU) 2019/818, v schengenskem informacijskem sistemu, vzpostavljenem z uredbami (EU) 2018/1860, (EU) 2018/1861 in (EU) 2018/1862 (SIS), in po potrebi v nacionalnih podatkovnih zbirkah, ki se uporabljajo v skladu z nacionalnim pravom. Biometrični podatki državljana tretje države, ki se ga preverja, se pridobijo enkrat za namen identifikacije ali preverjanja identitete te osebe in evidentiranja te osebe v sistemu Eurodac v skladu s členom 15(1)(b) ter členi 22, 23 in 24 Uredbe (EU) 2024/1358, kakor je ustrezno.

3. Poizvedovanje v CIR iz odstavka 2 tega člena se sproži z uporabo evropskega iskalnega portala (ESP) v skladu s poglavjem II Uredbe (EU) 2019/817 in poglavjem II Uredbe (EU) 2019/818. Kadar je ESP tehnično nemogoče uporabiti za poizvedovanje v enem ali več informacijskih sistemih EU ali v CIR, se prvi pododstavek tega odstavka ne uporablja in organi preverjanja dostopajo do informacijskih sistemov EU ali CIR neposredno. Ta odstavek ne posega v dostop organov preverjanja do SIS, za katerega uporaba ESP ostane neobvezna.

4. Kadar biometričnih podatkov državljana tretje države ni mogoče uporabiti ali kadar je poizvedba na podlagi teh podatkov iz odstavka 2 neuspešna oziroma ne pokaže zadetka, se poizvedba opravi z uporabo podatkov o identiteti državljana tretje države v kombinaciji s kakršnimi koli podatki z osebnega dokumenta, potne listine ali drugih dokumentov ali s katerimi koli podatki ali informacijami iz odstavka 1, točka (b).

5. Poizvedovanje v SIS na podlagi biometričnih podatkov se izvaja v skladu s členom 33 Uredbe (EU) 2018/1861 in členom 43 Uredbe (EU) 2018/1862.

6. Kadar je to mogoče, pregledi vključujejo tudi preverjanje vsaj enega biometričnega identifikatorja, vključenega v kateri koli osebni dokument, potno listino ali drugi dokument.

Člen 15

Varnostno preverjanje

1. Za državljane tretjih držav, ki se jih preverja na podlagi člena 5 ali 7, se opravi tudi varnostno preverjanje, s katerim se preveri, ali bi lahko predstavljali grožnjo notranji varnosti. To varnostno preverjanje lahko zajema državljane tretjih držav in predmete v njihovi posesti. Pri izvajanju vseh iskanj se uporablja pravo zadevne države članice.

2. Za namene varnostnega preverjanja iz odstavka 1 tega člena in v kolikor to ni bilo opravljeno že med kontrolo iz člena 8(3) Uredbe (EU) 2016/399, se vpogled v ustrezne podatkovne zbirke Unije, zlasti v SIS, sistem vstopa/izstopa, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2017/2226 (SVI), Evropski sistem za potovalne informacije in odobritve, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2018/1240 (ETIAS), vključno z nadzornim seznamom ETIAS iz člena 34 Uredbe (EU) 2018/1240, vizumski informacijski sistem, vzpostavljen z Odločbo 2004/512/ES (VIS) in centralizirani sistem za določitev držav članic, ki imajo informacije o obsodbah državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2019/816 (v nadaljnjem besedilu: sistem ECRIS-TCN), podatke Europola, ki se obdelajo za namen iz člena 18(2), točka (a), Uredbe (EU) 2016/794, in Interpolove podatkovne zbirke, opravi, kakor je določeno v členu 16 te uredbe. V ta namen se lahko opravi vpogled tudi v ustrezne nacionalne podatkovne zbirke.

3. Kar zadeva vpogled v SVI, ETIAS, z izjemo nadzornega seznama ETIAS iz člena 34 Uredbe (EU) 2018/1240, in VIS na podlagi odstavka 2 tega člena, so pridobljeni podatki omejeni na navedbo zavrnitev vstopa, zavrnitev, razveljavitev ali preklicev potovalnih odobritev ali odločitev o zavrnitvi, razveljavitvi ali preklicu vizuma, dolgoročnega vizuma oziroma dovoljenja za prebivanje na podlagi varnostnih razlogov.

V primeru zadetka v SIS ima organ preverjanja, ki opravlja iskanje, dostop do podatkov, navedenih v razpisu ukrepa.

4. Kar zadeva vpogled v sistem ECRIS-TCN, so pridobljeni podatki omejeni na obsodbe, povezane s terorističnimi kaznivimi dejanji in drugimi oblikami hudih kaznivih dejanj iz člena 5(1), točka (c), Uredbe (EU) 2019/816.

5. Komisija po potrebi sprejme izvedbene akte, v katerih določi podroben postopek in specifikacije za priklic podatkov. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 19(2).

Člen 16

Ureditve za identifikacijo in varnostno preverjanje

1. Poizvedbe iz člena 14(2) in člena 15(2) se lahko, kadar gre za poizvedbe v zvezi z informacijskimi sistemi EU, podatki Europola, podatkovnima zbirkama Interpola, sprožijo z uporabo ESP v skladu s poglavjem II Uredbe (EU) 2019/817 in poglavjem II Uredbe (EU) 2019/818.

2. V primeru zadetka po poizvedbi iz člena 15(2) v zvezi s podatki v enem od informacijskih sistemov EU, imajo organi preverjanja dostop za vpogled v podatke, ki ustrezajo temu zadetku v zadevnih informacijskih sistemih EU, za katere veljajo pogoji iz pravnih aktov, ki urejajo tak dostop.

3. V primeru zadetka po iskanju v SIS, organi preverjanja izvedejo postopke iz uredbe (EU) 2018/1860, (EU) 2018/1861 ali (EU) 2018/1862, vključno s posvetovanjem z državo članico, ki je izdala razpis ukrepa, prek uradov SIRENE iz člena 7(2) Uredbe (EU) 2018/1861 in člena 7(2) Uredbe (EU) 2018/1862.

4. Kadar osebni podatki državljana tretje države ustrezajo osebi, katere podatki so evidentirani v sistemu ECRIS-TCN in zaznamovani v skladu s členom 5(1), točka (c), Uredbe (EU) 2019/816, se lahko podatki uporabijo le za namen varnostnega preverjanja iz člena 15 te uredbe in za namen vpogleda v nacionalne kazenske evidence, kar je v skladu s členom 7c navedene uredbe. Vpogled v nacionalne kazenske evidence se opravi pred izdajo mnenja na podlagi člena 7c navedene uredbe.

5. Kadar poizvedba iz člena 15(2) pokaže ujemanje s podatki Europola, se Europolu v skladu z Uredbo (EU) 2016/794 pošlje samodejno uradno obvestilo, v katerem so podatki, ki so uporabljeni za poizvedbo, da bi lahko Europol po komunikacijskih kanalih iz navedene uredbe po potrebi sprejel kakršne koli ustrezne nadaljnje ukrepe.

6. Poizvedbe v podatkovnih zbirkah Interpola iz člena 15(2) te uredbe se izvajajo v skladu s členom 9(5) in členom 72(1) Uredbe (EU) 2019/817. Kadar takih poizvedb ni mogoče opraviti tako, da se lastniku Interpolovega razpisa ukrepa ne razkrije nobena informacija, preverjanje ne vključuje poizvedbe v Interpolovih podatkovnih zbirkah.

7. V primeru zadetka na nadzornem seznamu ETIAS iz člena 34 Uredbe (EU) 2018/1240, se uporabljajo določbe člena 35a navedene uredbe.

8. Komisija po potrebi sprejme izvedbene akte, s katerimi določi postopek sodelovanja med organi, odgovorni za izvajanje preverjanja, nacionalnimi centralnimi uradi Interpola oziroma nacionalnimi enotami Europola, da se ugotovi grožnja notranji varnosti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 19(2).

Člen 17

Obrazec za preverjanje

1. Organi za preverjanje v zvezi z osebami iz členov 5 in 7 izpolnijo obrazec, ki vsebuje naslednje:

(a) ime, datum in kraj rojstva ter spol;

(b) navedbo državljanstev ali apatridnosti, držav prebivališča pred prihodom in znanje jezikov;

(c) razlog, zaradi katerega je bilo opravljeno preverjanje;

(d) informacije o predhodnem zdravstvenem pregledu, opravljenem v skladu s členom 12(1), tudi kadar glede na okoliščine, ki zadevajo splošno stanje vsakega posameznega državljana tretje države, nadaljnji zdravstveni pregled ni bil potreben;

(e) ustrezne informacije o predhodni oceni ranljivosti, opravljeni v skladu s členom 12(3), zlasti o vsakršni ranljivosti ali posebnih potrebah v zvezi s sprejemom ali postopkovnih potrebah;

(f) informacije o tem, ali je zadevni državljan tretje države podal prošnjo za mednarodno zaščito;

(g) informacije, ki jih navede zadevni državljan tretje države, o tem, ali ima družinske člane na ozemlju katere od držav članic;

(h) ali je vpogled v ustrezne podatkovne zbirke v skladu s členom 15 privedel do zadetka;

(i) ali je zadevni državljan tretje države izpolnil svojo obveznost sodelovanja v skladu s členom 9.

2. Kadar so na voljo, se na obrazec iz odstavka 1 vključi naslednje:

(a) razlog za nezakonit prihod ali vstop;

(b) informacije o prepotovanih poteh, vključno s krajem odhoda, krajih prejšnjega prebivališča, tretjimi tranzitnimi državami, tretjimi državami, v katerih je bila mednarodna zaščita morda zaprošena ali priznana, ter o predvidenem ciljnem kraju znotraj Unije;

(c) potne listine ali osebni dokumenti oziroma dokumenti, ki jih ima državljan tretje države pri sebi;

(d) vse pripombe in druge ustrezne informacije, vključno z vsemi povezanimi informacijami v primerih suma tihotapljenja ljudi ali trgovine z njimi.

3. Informacije iz obrazca iz odstavka 1 se zabeležijo tako, da je mogoče pri prihodnjih azilnih postopkih ali postopkih vračanja opraviti upravni in sodni nadzor.

Navede se, ali so informacije iz odstavka 1, točki (a) in (b), potrdili organi preverjanja ali pa jih je navedla zadevna oseba.

Informacije na obrazcu so zadevni osebi na voljo v papirni ali elektronski obliki. Informacije iz točke (h), odstavka 1 tega člena se redigirajo. Preden se obrazec pošlje ustreznim organom iz člena 18(1), (2), (3) in (4), ima oseba, ki se jo preverja, možnost, da navede, da so informacije na obrazcu nepravilne. Organi preverjanja vsako tako navedbo evidentirajo pod ustreznimi informacijami iz tega člena.

Člen 18

Zaključek preverjanja

1. Po zaključku preverjanja ali najpozneje ob izteku rokov iz člena 8 te uredbe se državljani tretjih držav iz člena 5(1) te uredbe, ki niso podali prošnje za mednarodno zaščito, napotijo na organe, pristojne za uporabo postopkov v skladu z Direktivo 2008/115/ES, brez poseganja v uporabo člena 6(5) Uredbe (EU) 2016/399.

Obrazec iz člena 17 se pošlje ustreznim organom, na katere je državljan tretje države napoten.

2. Državljani tretjih držav iz členov 5 in 7, ki so podali prošnjo za mednarodno zaščito, se napotijo na organe, pristojne za evidentiranje prošnje za mednarodno zaščito.

3. Kadar je treba državljana tretje države premestiti v skladu s členom 67 Uredbe (EU) 2024/1351 ali s katerim koli drugim obstoječim solidarnostnim mehanizmom, se zadevni državljan tretje države skupaj z obrazcem iz člena 17 te uredbe napoti na ustrezne organe zadevnih držav članic.

4. Za državljane tretjih držav iz člena 7 te uredbe, ki niso podali prošnje za mednarodno zaščito, še naprej veljajo postopki vračanja v skladu z Direktivo 2008/115/ES.

5. Kadar so državljani tretjih držav iz člena 5(1) in (2) in člena 7 te uredbe napoteni na ustrezen postopek v zvezi z mednarodno zaščito, postopek v skladu z Direktivo 2008/115/ES (direktiva o vračanju) ali na ustrezne organe druge države članice v zvezi z državljani tretjih držav, ki jih je treba premestiti, se preverjanje zaključi. Če vsi pregledi niso bili zaključeni v rokih iz člena 8 te uredbe, se preverjanje v zvezi s to osebo, ki se napoti na ustrezni postopek, kljub temu zaključi.

6. Kadar se v skladu z nacionalnim kazenskim pravom državljan tretje države iz člena 5 ali 7 te uredbe, obravnava v skladu s postopki nacionalnega kazenskega prava ali postopkom izročitve, se lahko države članice odločijo, da ne bodo uporabile preverjanja. Če se je preverjanje že začelo, se obrazec iz člena 17 te uredbe z navedbo okoliščin, zaradi katerih se je preverjanje zaključilo, pošlje organom, pristojnim za postopke v skladu z Direktivo 2008/115/ES, ali, če je državljan tretje države podali prošnjo za mednarodno zaščito, organom, ki so na podlagi nacionalnega prava pristojni za evidentiranje prošenj za mednarodno zaščito.

7. Osebni podatki, shranjeni na podlagi te uredbe, se izbrišejo v skladu z roki, določenimi v Uredbi (EU) 2024/1358.

Člen 19

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011. Kadar odbor ne poda mnenja, Komisija osnutka izvedbenega akta ne sprejme in se uporabi člen 5(4), tretji pododstavek, Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 20

Spremembe Uredbe (ES) št. 767/2008

Člen 6 Uredbe (ES) št. 767/2008 se spremeni:

(1) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Dostop do VIS za vpogled v podatke je omejen izključno na ustrezno pooblaščeno osebje:

(a) nacionalnih organov vsake države članice in organov Unije, ki so pristojni za namene iz členov 15 do 22, členov 22g do 22m in člena 45e te uredbe;

(b) centralne enote ETIAS in nacionalnih enot ETIAS, imenovanih na podlagi členov 7 in 8 Uredbe (EU) 2018/1240 za namene iz členov 18c in 18d te uredbe ter za namene uredbe (EU) 2018/1240;

(c) organov preverjanja, kakor so opredeljeni v členu 2, točka 10, Uredbe (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta (*) za namene iz členov 15 in 16 navedene uredbe;

(d) nacionalnih organov vsake države članice in organov Unije, ki so pristojni za namene iz členov 20, 20a in 21 Uredbe (EU) 2019/817.

Tak dostop je omejen na obseg, v katerem so podatki potrebni za izvajanje njihovih nalog za te namene, in sorazmeren z zastavljenimi cilji.

(*) Uredba (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o uvedbi preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah in spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/817 (UL L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).“;

(2) vstavi se naslednji odstavek:

„2a. Tudi organi preverjanj, kakor so opredeljeni v členu 2, točka 10, Uredbe (EU) 2024/1356 imajo dostop do VIS za vpogled v podatke, da bi lahko opravili varnostno preverjanje v skladu s členom 15(2) navedene uredbe.

Iskanje v skladu s tem odstavkom se opravi z uporabo podatkov iz člena 14(1) Uredbe (EU) 2024/1356, sistem VIS pa pokaže zadetek, kadar je v ujemajočem dosjeju zapisana odločitev o zavrnitvi, razveljavitvi ali preklicu vizuma, dolgoročnega vizuma ali dovoljenja za prebivanje iz razlogov iz člena 12(2)(a)(i), (v) in (vi) te uredbe.

Kadar se pokaže zadetek, imajo organi preverjanja dostop do vseh ustreznih podatkov v dosjeju.“

Člen 21

Spremembe Uredbe (EU) 2017/2226

Uredba (EU) 2017/2226 se spremeni:

(1) v členu 6(1) se doda naslednja točka:

„(l) podpirajo cilji preverjanja, vzpostavljeni z Uredbo (EU) 2020/1356 Evropskega parlamenta in Sveta (*), zlasti za preglede iz členov 10 do 12 Uredbe.

(*) Uredba (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o uvedbi preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah in spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/817 (UL L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).“;

(2) člen 9 se spremeni:

(a) vstavi naslednji odstavek:

„2b. Ustrezno pooblaščeno osebje organov preverjanja, kakor so opredeljeni v členu 2, točka 10, Uredbe (EU) 2024/1356, imajo dostop do SVI za vpogled v podatke v SVI.“;

(b) odstavek 4 se nadomesti z naslednjim:

„4. Dostop do podatkov iz SVI, shranjenih v CIR, je omejen izključno na ustrezno pooblaščeno osebje nacionalnih organov vsake države članice in na ustrezno pooblaščeno osebje agencij Unije, ki je pristojno za namene iz členov 20, 20a in 21 Uredbe (EU) 2019/817 in členov 20, 20a in 21 Uredbe 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta (*). Tak dostop je omejen na obseg, v katerem so podatki potrebni za izvajanje njihovih nalog za te namene, in sorazmeren z zastavljenimi cilji.

(*) Uredba (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij in spremembi uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ter (EU) 2019/816 (UL L 135, 22.5.2019, str. 85).“;

(3) vstavi se naslednji člen:

„*Člen 24a*

Dostop do podatkov za varnostno preverjanje za namene preverjanja

Organi preverjanja, kakor so opredeljeni v členu 2, točka 10, Uredbe (EU) 2024/1356, imajo dostop do SVI za vpogled v podatke, da opravijo varnostno preverjanje v skladu s členom 15(2) navedene uredbe.

Iskanje v skladu s tem členom se izvede z uporabo podatkov iz člena 14(1) Uredbe (EU) 2024/1356, SVI pa pokaže zadetek, kadar je evidenca o zavrnitvi vstopa na podlagi razlogov iz točk B, D, H, I in J dela B Priloge V k Uredbi (EU) 2016/399 povezana z ujemajočo se individualno dokumentacijo. Kadar se pokaže zadetek, imajo organi preverjanja dostop do vseh ustreznih podatkov v dokumentaciji.

Če individualna dokumentacija ne vsebuje biometričnih podatkov, lahko organi preverjanja dostopajo do biometričnih podatkov zadevne osebe in preverijo ujemanje v VIS v skladu s členom 6 Uredbe (ES) št. 767/2008.“;

(4) v členu 46(1) se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) namen dostopa iz člena 9(2), (2a) in (2b).“

Člen 22

Spremembe Uredbe (EU) 2018/1240

Uredba (EU) 2018/1240 se spremeni:

(1) v členu 4 se vstavi naslednja točka:

„(eb) podpira namene Uredbe (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta (*);

(*) Uredba (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o uvedbi preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah in spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/817 (UL L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).“

(2) v členu 8(2) se doda naslednja točka:

„(i) dajanje mnenj v skladu s členom 35a.“;

(3) člen 13 se spremeni:

(a) odstavek 4a se nadomesti z naslednjim:

„4a. Dostop do podatkov o identiteti in podatkov o potni listini iz ETIAS, shranjenih v CIR, je prav tako omejen izključno na ustrezno pooblaščeno osebje nacionalnih organov vsake države članice in na ustrezno pooblaščeno osebje agencij Unije, ki so pristojni za namene iz členov 20, 20a in 21 Uredbe (EU) 2019/817. Tak dostop je omejen na obseg, v katerem so podatki potrebni za izvajanje njihovih nalog za te namene, in sorazmeren z zastavljenimi cilji.“;

(b) vstavi se naslednji odstavek:

„4b Tudi organi preverjanja, kakor so opredeljeni v členu 2, točka 10, Uredbe (EU) 2024/1356 (v nadaljnjem besedilu: organi preverjanja), imajo dostop do ETIAS za vpogled v podatke, da bi lahko opravili preverjanja v skladu s členom 15(2) navedene uredbe.

Iskanje v skladu s tem odstavkom se izvede z uporabo podatkov iz člena 14(1), točki (a) in (b), Uredbe (EU) 2024/1356, sistem ETIAS pa pokaže zadetek, kadar je odločitev o zavrnitvi, razveljavitvi ali preklicu potovalne odobritve na podlagi člena 28(7) ali člena 37(1), točk (a), (b) in (e), te uredbe vključena v ujemajoči se dosje prosilca.

Kadar se pokaže zadetek, imajo organi preverjanja dostop do vseh ustreznih podatkov v dosjeju.

Če iskanje, opravljeno v skladu s tem odstavkom, pokaže, da se podatki, uporabljeni za iskanje, ujemajo s podatki na nadzornem seznamu ETIAS iz člena 34, se o tem ujemanju uradno obvestita nacionalna enota ETIAS ali Europol, ki sta vnesla podatke na nadzorni seznam ETIAS, in sta odgovorna za dostop do podatkov na nadzornem seznamu ETIAS ter za pripravo mnenja v skladu s členom 35a.“;

(c) odstavek 5 se nadomesti z naslednjim:

„5. Vsaka država članica imenuje pristojne nacionalne organe iz odstavkov 1, 2, 4 in 4a tega člena ter organe preverjanja iz odstavka 4 tega člena, seznam teh organov pa brez odlašanja sporoči agenciji eu-LISA v skladu s členom 87(2) te uredbe. Na tem seznamu se podrobno navede, za kateri namen ima ustrezno pooblaščeno osebje posameznega organa dostop do podatkov v informacijskem sistemu ETIAS v skladu z odstavki 1, 2, 4 in 4a tega člena.“;

(4) vstavi se naslednji člen:

„*Člen 35a*

Naloge nacionalne enote ETIAS in Europola v zvezi nadzornim seznamom ETIAS za namene preverjanja

1. V primerih iz člena 13(4b), četrti pododstavek, centralni sistem ETIAS pošlje avtomatsko uradno obvestilo ali nacionalni enoti ETIAS ali Europolu, odvisno od tega, kateri izmed njiju je vnesel podatke na nadzorni seznam ETIAS. Kadar nacionalna enota ETIAS ali Europol, kot je ustrezno, meni, da bi lahko državljan tretje države, za katerega se opravi preverjanje, predstavljal grožnjo notranji varnosti, nemudoma uradno obvesti ustrezne organe preverjanja in predložita utemeljeno mnenje državi članici, ki opravlja preverjanje, v dveh dneh po prejemu uradnega obvestila na naslednji način:

(a) nacionalne enote ETIAS obvestijo organe preverjanja prek varnega mehanizma za komuniciranje med nacionalnimi enotami ETIAS na eni strani in organi preverjanja na drugi strani, ki ga vzpostavi agencija eu-LISA;

(b) Europol organe preverjanja obvesti po komunikacijskih kanalih, določenih v Uredbi (EU) 2016/794; če mnenje ni predloženo, potem se šteje, da ni tveganja za varnost.

2. Avtomatsko uradno obvestilo iz odstavka 1 tega člena vsebujejo podatke iz člena 15(2) Uredbe (EU) 2024/1356, uporabljene za poizvedbo.“;

(5) v členu 69(1) se vstavi naslednja točka:

„(ea) po potrebi sklic na poizvedbe, vnesene v centralni sistem ETIAS za namene členov 14 in 15 Uredbe (EU) 2024/1356, sprožene zadetke in rezultate te poizvedbe;".

Člen 23

Spremembe Uredbe (EU) 2019/817

Uredba (EU) 2019/817 se spremeni:

(1) v členu 7 se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:

„2. Organi držav članic in agencije Unije iz odstavka 1 tega člena uporabljajo ESP za iskanje podatkov, ki se nanašajo na osebe ali njihove potne listine, v centralnih sistemih SVI, VIS in ETIAS v skladu s pravicami dostopa, določenimi v pravnih instrumentih, ki urejajo te informacijske sisteme EU, in v nacionalnem pravu. Uporabljajo ga tudi za poizvedovanje v CIR v skladu s pravicami dostopa na podlagi te uredbe za namene iz členov 20, 20a, 21 in 22.";

(2) člen 17 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Skupno odložišče podatkov o identiteti (CIR), ki ustvari individualno dokumentacijo za vsako osebo, ki je evidentirana v SVI, VIS, ETIAS, sistemu Eurodac ali sistemu ECRIS-TCN, in vsebuje podatke iz člena 18, se vzpostavi z namenom, da se olajša in pomaga pri pravilni identifikaciji oseb, evidentiranih v SVI, VIS, ETIAS, sistemu Eurodac in sistemu ECRIS-TCN v skladu s členoma 20 in 20a, podpre delovanje MID v skladu s členom 21 ter olajša in racionalizira dostop imenovanih organov in Europola do SVI, VIS, ETIAS in sistema Eurodac, kadar je to potrebno za preprečevanje, odkrivanje ali preiskovanje terorističnih kaznivih dejanj ali drugih hudih kaznivih dejanj v skladu s členom 22.";

(b) odstavek 4 se nadomesti z naslednjim:

„4. Kadar je zaradi izpada delovanja CIR tehnično nemogoče poizvedovati v CIR za namene identifikacije osebe na podlagi člena 20 ali za namen identifikacije ali preverjanja identitete osebe na podlagi člena 20a, za odkrivanje več identitet na podlagi člena 21 ali za namene preprečevanja, odkrivanja ali preiskovanja terorističnih kaznivih dejanj ali drugih hudih kaznivih dejanj na podlagi člena 22, eu-LISA o tem samodejno obvesti uporabnike CIR.";

(3) v členu 18 se odstavek 3 nadomesti z naslednjim:

„3. Organi, ki dostopajo do CIR, to storijo v skladu s svojimi pravicami dostopa na podlagi pravnih instrumentov, ki urejajo informacijske sisteme EU, in na podlagi nacionalnega prava ter v skladu s svojimi pravicami dostopa na podlagi te uredbe za namene iz členov 20, 20a, 21 in 22.";

(4) vstavi se naslednji člen:

„*Člen 20a*

Dostop do skupnega odložišča podatkov o identiteti za identifikacijo ali preverjanje identitete v skladu z Uredbo (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta (*)

1. Poizvedbe v CIR izvajajo organi preverjanja, kakor so opredeljeni v členu 2, točka 10, Uredbe (EU) 2024/1356 (v nadaljnjem besedilu: organi preverjanja), izključno za namene identifikacije ali preverjanja identitete osebe v skladu s členom 14 navedene uredbe, pod pogojem, da je bil postopek začet v prisotnosti te osebe.

2. Kadar poizvedba pokaže, da so podatki o tej osebi shranjeni v CIR, imajo organi preverjanja dostop za vpogled v podatke iz člena 18(1) te uredbe ter podatke iz člena 18(1) Uredbe (EU) 2019/818.

(*) Uredba (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o uvedbi preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah in spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/817 (UL L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).“;

(5) člen 24 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Brez poseganja v člen 46 Uredbe (EU) 2017/2226, člen 34 Uredbe (ES) št. 767/2008 in člen 69 Uredbe (EU) 2018/1240 eu-LISA vodi dnevnike o vseh postopkih obdelave podatkov v CIR v skladu z odstavki 2, 2a, 3 in 4 tega člena.“;

(b) vstavi se naslednji odstavek:

„2a. eu-LISA vodi dnevnike o vseh postopkih obdelave podatkov na podlagi člena 20a v CIR. Ti dnevniki vključujejo naslednje:

(a) državo članico, ki sproži poizvedbo;

(b) namen dostopa uporabnika, ki poizveduje prek CIR;

(c) datum in čas poizvedbe;

(d) vrsto podatkov, uporabljenih za sprožitev poizvedbe;

(e) rezultate poizvedbe.“;

(c) v odstavku 5 se prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Vsaka država članica vodi dnevnike o poizvedbah, ki jih opravijo njeni organi in osebje teh organov, ki so pooblaščeni za uporabo CIR na podlagi členov 20, 20a, 21 in 22. Vsaka agencija Unije vodi dnevnike o poizvedbah, ki jih opravi njeno ustrezno pooblaščeno osebje na podlagi členov 21 in 22.“

Člen 24

Ocena

Komisija do 12. junija 2028 poroča o izvajanju ukrepov iz te uredbe.

Komisija do 12. junija 2031 in nato vsakih pet let opravi oceno te uredbe. Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru predloži poročilo o glavnih ugotovitvah ocene. Države članice Komisiji zagotovijo vse informacije, potrebne za pripravo navedenega poročila, do 12. decembra 2030 in nato vsakih petih let.

Člen 25

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 12. junija 2026.

Določbe iz členov 14 do 16 v zvezi s poizvedbami v informacijskih sistemih EU, CIR in ESP se začnejo uporabljati šele, ko začnejo delovati posamezni ustrezni informacijski sistemi, CIR in ESP.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, 14. maja 2024

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednica*
R. METSOLA	H. LAHBIB